



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ

Спеціальність: 081 Право

Галузь знань: 08 Право

ОПП «Право»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану:	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Право» (освітня компонента, що формує загальні та спеціальні компетентності)		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр:	2 курс, 4 семестр		
Семестровий контроль:	залік		
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/кількість годин):	3 кредити ЄКТС/90 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	68	38	30
заочна форма:	—	—	—
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 22		Заочна форма – відсутня
Мета навчальної дисципліни:	формування у здобувачів освіти системних знань про деонтологічні засади юридичної діяльності, професійні та морально-етичні вимоги до юриста, розвиток професійної культури, відповідальності та здатності дотримуватися принципів доброчесності, конфіденційності й належної професійної поведінки у практичній діяльності.		
Завдання навчальної дисципліни:	– формування знань про сутність і зміст юридичної деонтології та професійної юридичної діяльності; – засвоєння професійних, морально-етичних і деонтологічних вимог до юриста; – ознайомлення з особливостями професійної поведінки представників основних юридичних професій; – формування навичок професійної комунікації, дотримання принципів доброчесності, конфіденційності та запобігання конфлікту інтересів; – розвиток професійної культури, відповідальності та здатності діяти відповідно до етичних стандартів юридичної професії; – формування первинних навичок застосування деонтологічних та професійно-етичних вимог під час аналізу змодельованих професійних ситуацій і знеособлених матеріалів правових справ. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен: ЗНАТИ: – поняття та основні засади юридичної деонтології; – сутність і особливості професійної юридичної діяльності; – місце і роль юриста в суспільстві та державі; – основні професійні та особистісні вимоги до юриста; – зміст професійної культури та етики юриста; – основні деонтологічні вимоги до представників юридичних професій; – принципи доброчесності, конфіденційності та відповідальності у професійній діяльності;		

	– основи професійної комунікації та правила професійної поведінки юриста; – поняття конфлікту інтересів та професійного конфлікту; – основні причини професійних деформацій та способи їх попередження. УМІТИ: – характеризувати основні вимоги до професійної діяльності юриста; – дотримуватися правил професійної етики та культури поведінки; – застосовувати основні деонтологічні вимоги у типових професійних ситуаціях; правильно будувати професійне спілкування; – дотримуватися вимог конфіденційності під час роботи з правовою інформацією; – розпізнавати конфліктні ситуації та обирати способи належної поведінки; – оцінювати поведінку представників юридичних професій з погляду професійної етики; – дотримуватися принципів доброчесності, відповідальності та поваги до прав і гідності людини.
Компетентності:	ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі у сфері правничої діяльності або у процесі навчання, застосовуючи норми права, юридичні механізми та практичні навички професійної діяльності в умовах певної невизначеності. ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК3. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії права, розуміння значення та ролі правничої професії у громадянському суспільстві. СК7. Здатність до самовизначення та самореалізації у правничій діяльності.
Результати навчання:	РН7. Знати і розуміти основи теорії права, роль правничої професії громадянському суспільстві. РН15. Знати і застосовувати принципи юридичної деонтології у професійній діяльності.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти:	Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до встановлених критеріїв за кожним видом навчальної діяльності: 1. Оцінювання роботи на семінарських (практичних) заняттях (максимум 42 бали: 14 занять × 3 бали) 3 бали – здобувач ґрунтовно володіє матеріалом, правильно використовує професійну термінологію, надає повні й аргументовані відповіді, аналізує професійно-етичні ситуації та правильно виконує завдання. 2 бали – здобувач добре володіє матеріалом, правильно розкриває основні питання та виконує завдання, але допускає окремі неточності. 1 бал – здобувач демонструє фрагментарні знання, дає неповні відповіді, допускає суттєві помилки та потребує допомоги викладача. 0 балів – здобувач не володіє основним матеріалом теми та не виконує запропоновані завдання. 2. Оцінювання самостійної роботи (максимум 13 балів: 13 завдань × 1 бал): Самостійна робота передбачає 13 завдань: одне спільне завдання за темами 1–2, одне спільне завдання за темами 3–4 та по одному завданню за темами 5–15.

1 бал – завдання виконано у повному обсязі, правильно й самостійно; здобувач демонструє розуміння основних питань теми.

0 балів – завдання не виконано, виконано не відповідно до поставленого завдання або виявлено порушення академічної доброчесності.

3. Оцінювання індивідуального завдання (ІНДЗ) (максимум 15 балів):

13–15 балів – тема повністю розкрита, матеріал викладено логічно й обґрунтовано; здобувач вільно орієнтується в темі та впевнено захищає роботу.

10–12 балів – тема розкрита достатньо повно, але наявні окремі неточності; під час захисту здобувач загалом добре орієнтується в матеріалі.

7–9 балів – тема розкрита частково, наявні змістові неточності; здобувач має труднощі під час захисту роботи.

0–6 балів – тема розкрита недостатньо або робота не відповідає встановленим вимогам; здобувач не орієнтується в її змісті; робота не виконана або виявлено порушення академічної доброчесності.

4. Оцінювання модульного контролю (МКР) (максимум 10 балів):

9–10 балів: завдання виконано повно і правильно, здобувач демонструє ґрунтовне знання та розуміння навчального матеріалу, надає логічні й обґрунтовані відповіді;

7–8 балів: завдання виконано в цілому правильно, основний матеріал засвоєно, але допущено окремі неточності або неповні відповіді;

4–6 балів: завдання виконано частково, здобувач знає основні положення, але допускає суттєві помилки та має труднощі із застосуванням знань;

0–3 бали: виконано лише окремі завдання, допущено значні змістові помилки або модульну контрольну роботу не виконано.

5. Умови отримання оцінки без додаткових випробувань (без складання заліку):

Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, рейтингова оцінка, набрана впродовж семестру (стартова складова, максимум 80 балів), доводиться до здобувача на передостанньому занятті з дисципліни. Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку (здали всі поточні роботи, МКР, індивідуальне завдання) та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань (без складання заліку). Зі здобувачами освіти, які виконали умови допуску, але мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку (добрати бали із 20 можливих залікових), на останньому за розкладом занятті викладач проводить семестровий контроль у вигляді заліку.

Приклад розрахунку рейтингової оцінки:

здобувач освіти отримав:

35 балів – за роботу на семінарських заняттях;

11 балів – за самостійну роботу;

13 балів – за ІНДЗ;

9 балів – за МКР.

Разом: $35 + 11 + 13 + 9 = 68$ балів.

Оскільки здобувач набрав 68 балів (60 і більше), він може отримати підсумкову оцінку 68 балів без складання заліку. Якщо здобувач бажає підвищити рейтингову оцінку, він може скласти залік.

6. Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю – заліку (максимум 20 балів)

Залік оцінюється так:

	18–20 балів: здобувач демонструє системні знання з юридичної деонтології, повно й аргументовано відповідає на питання, правильно виконує ситуаційне завдання; 14–17 балів: відповіді правильні, але недостатньо повні; під час виконання ситуаційного завдання допускає окремі неточності; 10–13 балів: навчальний матеріал засвоєно частково, відповіді неповні, під час виконання ситуаційного завдання допускаються помилки; 0–9 балів: знання навчального матеріалу недостатні, відповіді містять суттєві помилки або відсутні. 7. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності (заохочувальні бали): Заохочувальні бали нараховуються понад обов'язкові види навчальної роботи та не включаються до основного розподілу балів із дисципліни. Додаткові бали можуть нараховуватися: – за рішенням циклової комісії – за участь у наукових гуртках, конференціях, семінарах, круглих столах, олімпіадах і конкурсах; підготовку наукових публікацій, тез доповідей; виконання творчих і пошукових завдань поза межами навчального плану; – за рішенням викладача – за систематичну та зразкову навчальну роботу, виконання завдань підвищеної складності й додаткових проєктів, опрацювання додаткового матеріалу, систематичне відвідування занять, якісне ведення конспекту та активну участь у консультаціях. Заохочувальні бали додаються до результатів поточного контролю. При заліковій формі контролю загальна сума обов'язкових і додаткових балів до підсумкового контролю не може перевищувати 89 балів. Оцінка «А» (90–100 балів) не може бути отримана лише за рахунок бонусних балів. Одне наукове, творче чи інше досягнення може бути враховане для нарахування додаткових балів лише з однієї навчальної дисципліни.
Зміст навчальної дисципліни:	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА Тема 1. Основи юридичної деонтології Поняття деонтології та передумови формування деонтологічних знань. Історичні етапи становлення юридичної деонтології. Етика як основа юридичної деонтології. Поняття, предмет, функції та структура юридичної деонтології. Методи юридичної деонтології. Місце юридичної деонтології в системі суспільних і юридичних наук та її зв'язок з іншими галузями знань. Юридична деонтологія як навчальна дисципліна. Мета і завдання навчальної дисципліни. Значення деонтологічних знань у професійному становленні майбутнього юриста. Тема 2. Деонтологічні засади професійної юридичної діяльності Поняття та особливості професійної юридичної діяльності. Основні вимоги до професійної поведінки юриста. Правові та морально-етичні засади юридичної діяльності. Законність, справедливість, гуманність, неупередженість та відповідальність у роботі юриста. Значення дотримання професійних та етичних норм у юридичній діяльності. Тема 3. Роль юриста в суспільстві та його професійний обов'язок Соціальне призначення юридичної професії. Місце і роль юриста в громадянському суспільстві та правовій державі. Суспільні очікування щодо представників юридичної професії. Поняття та зміст професійного обов'язку юриста. Професіоналізм і компетентність у виконанні професійного обов'язку. Службовий і моральний обов'язок юриста.

Особиста відповідальність за професійні рішення та їх наслідки. Авторитет юридичної професії та роль юриста у його підтриманні.

Тема 4. Професійні та особистісні вимоги до юриста

Поняття професійної придатності юриста. Професіограма юридичної професії та її основні складові. Професійні знання, уміння та навички юриста. Професіоналізм і професійна майстерність. Особливості професійного юридичного мислення. Інтелектуальні, моральні, психологічні, вольові, організаційні та комунікативні якості юриста. Самостійність, принциповість, відповідальність та здатність приймати професійні рішення. Формування і розвиток професійно значущих якостей юриста.

Тема 5. Професійна культура та етика юриста

Поняття та зміст професійної культури юриста. Структура професійної культури. Правова, моральна, психологічна та комунікативна культура юриста. Поняття професійної етики та її місце у професійній діяльності юриста. Моральні засади юридичної професії. Професійні цінності правника. Професійна честь, гідність, совість та відповідальність юриста. Етичні принципи професійної поведінки. Значення професійної культури та етики для формування авторитету юридичної професії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДЕОНТОЛОГІЧНІ СТАНДАРТИ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЮРИДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 6. Деонтологічні засади суддівської діяльності

Загальна характеристика професійної діяльності судді. Правові та деонтологічні засади суддівської діяльності. Професійні та особистісні вимоги до судді. Морально-етичні засади здійснення правосуддя. Незалежність, неупередженість, об'єктивність і справедливість у діяльності судді. Добросовісність судді та вимоги до його поведінки. Професійна етика судді під час здійснення правосуддя та поза професійною діяльністю. Відповідальність судді за дотримання професійно-етичних стандартів.

Тема 7. Деонтологічні засади прокурорської діяльності

Загальна характеристика професійної діяльності прокурора. Правові та деонтологічні засади прокурорської діяльності. Професійні та особистісні вимоги до прокурора. Принципи професійної етики та поведінки прокурора. Законність, справедливість, незалежність, неупередженість та об'єктивність у діяльності прокурора. Добросовісність прокурора. Культура професійної поведінки та взаємодії з учасниками правовідносин. Відповідальність прокурора за порушення професійно-етичних вимог.

Тема 8. Деонтологічні засади діяльності слідчого та працівників правоохоронних органів

Особливості професійної діяльності слідчого та працівників правоохоронних органів. Професійні й особистісні вимоги до працівників правоохоронної сфери. Морально-етичні засади правоохоронної діяльності. Законність, об'єктивність, неупередженість, гуманність та відповідальність у діяльності слідчого. Дотримання прав і гідності людини у професійній діяльності. Професійна поведінка під час взаємодії з учасниками кримінального провадження. Деонтологічні вимоги до застосування професійних повноважень.

Тема 9. Професійно-деонтологічні засади адвокатської діяльності

Особливості професійної діяльності адвоката та її деонтологічний зміст. Професійні та особистісні вимоги до адвоката. Основні принципи адвокатської етики. Незалежність і професійна свобода адвоката. Пріоритет інтересів клієнта та межі його реалізації. Адвокатська таємниця і конфіденційність. Неприпустимість конфлікту інтересів. Етичні засади взаємовідносин адвоката з клієнтом, судом, колегами та іншими учасниками правовідносин. Професійна відповідальність адвоката.

Тема 10. Деонтологічні засади нотаріальної діяльності

Особливості професійної діяльності нотаріуса. Професійні та особистісні вимоги до нотаріуса. Деонтологічні принципи нотаріальної діяльності. Законність, незалежність, неупередженість та об'єктивність нотаріуса. Нотаріальна таємниця та забезпечення конфіденційності. Професійна культура спілкування нотаріуса. Етичні вимоги до взаємодії з особами, які звертаються за вчиненням нотаріальних дій. Професійна відповідальність нотаріуса.

Тема 11. Деонтологічні засади юридичної консультативної та виконавчої діяльності

Поняття та професійно-деонтологічні особливості юридичної консультативної діяльності. Професійні вимоги до юридичного консультування. Етичні засади взаємодії юриста з клієнтом. Об'єктивність, компетентність, доступність правової інформації та конфіденційність під час надання юридичної консультації. Деонтологічні особливості діяльності державного та приватного виконавця. Законність, неупередженість, незалежність та відповідальність у виконавчій діяльності. Етичні вимоги до професійної поведінки виконавця.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПРОФЕСІЙНА ПОВЕДІНКА, КОМУНІКАЦІЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИСТА

Тема 12. Професійна комунікація та психологічні аспекти діяльності юриста

Психологічні особливості професійної діяльності юриста. Психологічні характеристики окремих видів юридичної діяльності. Поняття та значення професійної комунікації юриста. Комунікативна компетентність правника. Вербальні та невербальні засоби професійного спілкування. Особливості взаємодії з клієнтами, колегами та іншими учасниками правовідносин. Психологічні та комунікативні бар'єри у професійній взаємодії та способи їх подолання. Культура професійного спілкування юриста.

Тема 13. Доброчесність, конфіденційність та конфлікт інтересів у професійній діяльності юриста

Поняття та значення професійної доброчесності юриста. Чесність, порядність, незалежність, об'єктивність і неупередженість як професійно-етичні вимоги. Поняття конфіденційності та професійної таємниці. Обов'язок юриста щодо збереження інформації, отриманої у зв'язку з професійною діяльністю. Поняття конфлікту інтересів та його види. Передумови виникнення конфлікту інтересів. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у професійній діяльності. Етичні дилеми у діяльності юриста та підходи до їх вирішення.

	Тема 14. Конфлікти у професійній діяльності юриста та способи їх вирішення Поняття, сутність та причини професійних конфліктів у юридичній діяльності. Типологія та структура юридичного конфлікту. Стадії розвитку конфлікту. Поведінка юриста у конфліктній ситуації. Передумови та чинники конструктивного вирішення професійних конфліктів. Прямі та опосередковані способи їх врегулювання. Переговори як спосіб вирішення конфліктів. Критика у професійній комунікації юриста. Реагування на критичні зауваження та прийоми зменшення їх негативного впливу. Тема 15. Професійні деформації та відповідальність у діяльності юриста Поняття та ознаки професійної деформації юриста. Причини, чинники та основні прояви професійних деформацій у юридичній діяльності. Вплив професійної діяльності на правосвідомість, поведінку та особистісні якості юриста. Професійне вигорання та його вплив на належне виконання професійних обов'язків. Способи запобігання професійним деформаціям. Професійний самоконтроль і самовдосконалення юриста. Поняття та види професійної відповідальності юриста. Наслідки порушення професійно-етичних і деонтологічних вимог.
Пререквізити:	вивчення обов'язкового компонента «Юридична деонтологія» відбувається у 4-му семестрі. Воно базується на знаннях, отриманих здобувачами під час вивчення дисциплін 3-го семестру, зокрема «Вступ до спеціальності «Право»» та «Теорія держави і права», що формують базові уявлення про юридичну професію, основні напрями юридичної діяльності, державу і право.
Постреквізити:	знання та навички, набуті під час вивчення обов'язкової компоненти «Юридична деонтологія», є основою для подальшого опанування професійно орієнтованих дисциплін, зокрема «Конституційне право України», «Цивільне та сімейне право», «Кримінальне право та процес», «Адміністративне право та процес», «Організація судових та правоохоронних органів», а також вибіркового компонентів професійного спрямування та проходження навчальної і виробничої
Інформаційне забезпечення:	Основна література: 1. Арабаджи Н.Б. Юридична деонтологія : навчально-методичний посібник / Міжнародний гуманітарний університет. Одеса, 2023. 72 с. 2. Бабенко А.М., Борисова О.О. Юридична деонтологія : навч. посіб. Одеса : ОДУВС, 2022. 176 с. 3. Вступ до юридичної спеціальності : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни / О.С.Шкарнега. Миколаїв : НУК, 2021. 168 с. 4. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб./ І.А.Логвиненко, І.Л.Невзоров, Є.С.Логвиненко та ін.; за заг. ред. І.А.Логвиненка, І.Л.Невзорова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с. 5. Професійна відповідальність правника : підручник / за ред. за ред. О.М.Ярошенка. Харків : Право, 2024. 224 с. 6. Юридична деонтологія : навч. посіб. / О.В.Марченко. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2025. 168 с. 7. Юридична деонтологія : навчально-методичний посібник/ Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського; Н.В.Чернищук. Вінниця, 2024. 136 с.

	Додаткова література: 1. Вавринчук М. П., Кравчук С. Й. Юридична деонтологія. Основи професійної діяльності юриста : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2023. 234 с. 2. Кацавець Р. С. Професійна етика юриста : навч. посіб. 2-ге вид., допов. Київ : Алерта, 2022. 246 с. 3. Посібник за спеціальністю «Право» : навч. посіб. / за заг. ред. проф. С.Д. Гусарєва. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 1018 с. 4. Професія правник: діяльність, етика, відповідальність : монографія / Володимир Сущенко. Київ : БО «Благодійний фонд пам'яті Василя Кисіля», 2022. 160 с. 5. Сучасні основи професійної діяльності правника : навч. посіб. / Л.В.Радовецька, О.О.Тихомиров, О.К.Тугарова та ін. Київ : НА СБУ, 2022. 344 с. Інформаційні ресурси: 1. Законодавство України – офіційний вебпортал Верховної Ради України URL: https://zakon.rada.gov.ua/ 2. Судова влада України URL: https://court.gov.ua/ 3. Офіс Генерального прокурора URL: https://www.gp.gov.ua/ 4. Національна асоціація адвокатів України URL: https://unba.org.ua/ 5. Міністерство юстиції України URL: https://minjust.gov.ua/ 6. Національне агентство з питань запобігання корупції URL: https://nazk.gov.ua/ 7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: https://www.nbuv.gov.ua/
Матеріально-технічне забезпечення:	Технічне та програмне забезпечення: сучасні навчальні аудиторії з комп'ютерною та презентаційною технікою, доступом до мережі Інтернет; ліцензійний пакет MS Office (Word, PowerPoint) та сучасні інформаційні технології. Інформаційно-методичне забезпечення: доступ до офіційних інформаційно-правових ресурсів, електронних бібліотек, репозитаріїв закладів освіти та наукових установ, електронних навчальних і наукових видань з юридичної деонтології, професійної етики та права; навчально-методичні матеріали з дисципліни. Системи дистанційного навчання: наявність електронного навчального курсу на платформі Google Classroom ПрАТ «ВНЗ «МАУП», електронного силабусу, матеріалів лекцій, презентацій, завдань для семінарських занять, самостійної роботи та виконання індивідуального навчального завдання.
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	Ніколенко Лілія Іванівна Викладач циклової комісії з права та правоохоронної діяльності Придунайського фахового коледжу ПрАТ «ВНЗ «МАУП», спеціаліст першої категорії Контакти викладача: E-mail: nl198137@gmail.com Моб. телефон (Viber/Telegram): (067)-108-96-50